

Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Diviacka Nová Ves k návrhu rozpočtu na obdobie
roku 2025 a viacročného rozpočtu na roky 2026– 2027

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Diviacka Nová Ves na roky 2025 až 2027 (ďalej len „stanovisko“). Stanovisko som vypracovala na základe predloženého návrhu rozpočtu obce, spracovaného podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie. Zamerala som ho najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne so zákonom:

- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“).
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia:

- zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

V súlade s článkom 9 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. zo dňa 08.12.2011 o rozpočtovej zodpovednosti sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Obec uvedené ustanovenia zákona č. 493/2011 splnila tým, že rozpočet zostavila na tri rozpočtové roky. Rozpočet taktiež obsahuje schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok a údaje o očakávanom skutočnom plnení rozpočtu za rok 2024 a skutočné plnenie za dva predchádzajúce roky.

Predložený návrh rozpočtu vychádza a je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami obce Diviacka Nová Ves.

Programový rozpočet obec na rok 2024 nespracovala, z dôvodu, že obecné zastupiteľstvo v zmysle platného zákona rozhodlo o neuplatňovaní programového rozpočtu do 2000 obyvateľov uznesením č. 37/2013 zo dňa 10.12.2013.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Vyvesením návrhu rozpočtu obce na úradnej tabuli, dňa 15. 11. 2024, bola splnená povinnosť uložená v § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu rozpočtu mohli obyvatelia vyjadriť. Dňa 18.11.2024 bol návrh rozpočtu zverejnený na webovej stránke obce aj na elektronickej úradnej tabuli (CUET).

3. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia.

Funkčná klasifikácia sa použije v zmysle vyhlášky ŠÚ SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy - s opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, - s Ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Obec v súlade s § 4 zák. 426/2013 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy neuplatňuje programový rozpočet. Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa **Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 č. MF/008139/2024-411** vydanjej MF SR v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

4. Tvorba návrhu rozpočtu

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce je rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Návrh rozpočtu vychádza z rozsahu zmien v daňovom systéme, ktorý vytvára predpoklad na negatívne dynamické efekty a skutočný výber sa preto môže odchyľovať od prognózovaného. Preto v tomto období odporúčam a podporujem prácu s väčšou rezervou voči očakávaným/ odhadovaným príjmom. Naďalej pretrváva istá miera neistoty ohľadne konečnej podoby schválených konsolidačných opatrení.

Návrh rozpočtu obce je zostavený v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa § 9 ods.1 na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2025
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2026
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2027

Návrh rozpočtu je zostavený ako vyrovnaný, pre rok 2025 s bilanciou vyrovnaných celkových príjmov vo výške 5 051 510,00 Eur a výdavkov vo výške 5 051 510,00 Eur. Návrh rozpočtu obce na rok 2025 je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z.. Vnútorne je členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, finančné operácie. Rozpočtované príjmy a výdavky obce Diviacka Nová Ves na rok 2025 sú záväznými ukazovateľmi, príjmy a výdavky na nasledujúce dva roky t. j. 2026 a 2027 sú iba orientačné a obec ich bude upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku.

5. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Východiskom pre tvorbu rozpočtu bol vývoj hospodárenia obce v minulých rokoch, skutočné hospodárenie obce v roku 2022, 2023, očakávané výsledky v roku 2024, predpokladané rozpočtové určenie výnosu dane z príjmu územnej samosprávy na rok 2025, potreby pre správnu a efektívnu činnosť obce v roku 2025 a v neposlednom rade schválené a navrhované legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem.

6. Stručná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu na rok 2025 je spracovaný v súlade s § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne členený na:

- bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- finančné operácie.

	2025	2026	2027
Bežné príjmy	1 430 690,00	1 461 490,00	1 521 490,00
Bežné výdavky	1 313 690,00	1 323 850,00	1 319 850,00
Bilancia bežného rozpočtu	117 000,00	137 640,00	201 640,00
Kapitálové príjmy	2 482 820,00	1 000,00	1 000,00
Kapitálové výdavky	3 701 820,00	122 000,00	185 000,00
Bilancia kapitálového rozpočtu	-1 219 000,00	-121 000,00	-184 000,00
Príjmové finančné operácie	1 138 000,00	18 000,00	18 000,00
Výdavkové finančné operácie	36 000,00	33 000,00	33 000,00
Bilancia finančných operácií	1 102 000,00	-15 000,00	-15 000,00
Príjmy celkom	5 051 510,00	1 480 490,00	1 540 490,00
Výdavky celkom	5 051 510,00	1 478 850,00	1 537 850,00
Bilancia rozpočtu	0	1 640,00	2 640,00

Bežný rozpočet spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 odst.7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet na rok 2025 je zostavený ako prebytkový vo výške 117 000,00 Eur.

Príjmy:

Bežné príjmy rozpočtu sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami, poplatky za komunálny odpad, príjem z prenájmu bytov a príjmy v rámci financovania prenesenej štátnej moci. Daňové príjmy, najmä podielová daň zo štátneho rozpočtu, tvorí najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce. Táto skutočnosť sa nemení ani v roku 2025. Pri podielových daniach obec uvažuje s poklesom, nakoľko sa od 1.1.2025 upravuje výška percenta výnosu dane z príjmu FO obciam nadväznosti na zmenu financovania materských škôl. Rozpočtuje ho vo výške 588 400,00 Eur.

Súčasťou návrhu rozpočtu obce sú aj:

- vlastné daňové príjmy : 71 100,00 Eur
- poplatok za odpad: 72 000,00 Eur
- príjmy z prenájmu bytovej jednotky : 73 500,00 Eur

Obec Diviacka Nová Ves v návrhu kapitálového rozpočtu rozpočtuje príjem z predaja pozemkov 1 000,00 Eur a transfery v rámci VS.

Výdavky:

Rozpočet výdavkov bezprostredne nadväzuje na rozpočet príjmov. Ich reálnosť z hľadiska návrhu bežných výdavkov a kapitálových výdavkov vychádza z každodenných potrieb a funkcií obce, úhradu záväzkov, financovanie výdavkov so správou obce, údržbu majetku a prihliadal na jednotlivé zámery a stratégie rozvoja obce.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so zvýšením výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2024 aj očakávanej skutočnosti k 31.12.2024. Čerpanie kapitálových výdavkov obec uvažuje použiť na projektovú dokumentáciu rekonštrukcie objektu klubu dôchodcov, realizáciu výstavby sociálno-zdravotného nízkokapacitného zariadenia a následne príjazdovej komunikácie a na financovanie vodozádržných opatrení.

V návrhu rozpočtu sa rozpočtujú prostriedky rezervného fondu a na základe očakávanej skutočnosti bilancie príjmov a výdavkov rozpočtu roku 2024 sa počíta s prebytkom rozpočtu. Je ale nevyhnutné, pre zachovanie vyváženej rozpočtu obce, aby sa rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu naozaj naplnil, čo znamená dôslednú kontrolu plnenia príjmov zo strany obce a regulované čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov.

Finančné operácie:

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

V návrhu rozpočtu príjmových finančných operácií sa počíta so zapojením rezervného fondu vo výške 20 000,00 Eur (projektová dokumentácia – klub dôchodcov) a prevod prostriedkov z fondu opráv 15 000,00 Eur.

Výdavkové finančné operácie sú na rok 2025 rozpočtované vo výške 36 000,00 eur. Návrh rozpočtu v tejto časti zohľadňuje najmä splátky istín úverov poskytnutých obci od ŠFRB v predchádzajúcom období či splácanie finančného prenájmu.

6. Záver

Na záver je potrebné zdôrazniť, že v rozpočtovom roku 2025 je nutné dôsledne uplatňovať princípy hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami a majetkom obce.

Posúdením štruktúry, dodržiavania podmienok a miery spracovania návrhu rozpočtu obce Diviacka Nová Ves **konštatujem**, že návrh rozpočtu na rok 2025 a viacročný rozpočet na obdobie rokov 2026 – 2027 je zostavený v súlade s § 9 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. O rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p.

Na základe uvedených skutočností

o d p o r ú ě a m

obecnému zastupiteľstvu v Diviackej Novej Vsi schváliť návrh rozpočtu na rok 2025 a návrh viacročného rozpočtu na roky 2026 a 2027 vziať na vedomie.

Diviacka Nová Ves, 26. 11. 2024

Ing. Nadežda Hopková
hlavný kontrolór obce